

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **L. G.**, bývajúcej vo Z., zastúpenej JUDr. Ing. J. M., advokátkou vo Z., proti odporcom **1/ B.**, so sídlom vo Z., **2/ V. B.**, bývajúcemu vo Z., **o návrhu na začatie konania na náhradu škody ušlej mzdy, doplatok do plného platu, trov konania a odškodného 100 000 €, o odmietnutom podaní navrhovateľky**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 13 C 105/2010, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. septembra 2011 sp. zn. 15 Co 231/2011, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. septembra 2011 sp. zn. 15 Co 231/2011 a uznesenie Okresného súdu Zvolen z 19. júla 2011 č.k. 13 C 105/2010-120 a vec vracia Okresnému súde Zvolen na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen uznesením z 19. júla 2011 č.k. 13 C 105/2010-120 odmietol podanie navrhovateľky, ktoré mohlo byť návrhom na začatie konania. Rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 43 ods. 1, 2 O.s.p. Uviedol, že navrhovateľka napriek výzve okresného súdu svoje písomné podanie neopravila a nedoplnila v stanovenej lehote a aj napriek jej písomným podaniam odôvodnenie návrhu je nejasné a nezrozumiteľné, nie je z neho zrejmé, na základe akých konkrétnych skutočností si uvedené nároky uplatňuje. Pre tento nedostatok podania nemohol súd v konaní pokračovať.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 22. septembra 2011 sp. zn. 15 Co 231/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 O.s.p.). Rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka napriek výzve okresného súdu svoje podanie nedoplnila ani neopravila tak, aby z neho bolo zrejmé, čoho sa svojím podaním domáha. Aj odvolací súd bol názoru, že na základe podaní navrhovateľky nebolo možné rozhodnúť o tom, čoho sa navrhovateľka svojimi podanými návrhmi domáhala a na základe akých skutočností si nároky uplatňovala. Navrhovateľka bola poučená podľa § 79 ods. 1 O.s.p., a bola tiež poučená podľa § 42 ods. 3 O.s.p. Súd teda nemohol vo veci konať a rozhodnúť. Na základe podaní navrhovateľky by okresný súd nemohol zamerať ani prípravu na pojednávanie v danej veci.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie krajského súdu ako aj okresného súdu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. f/ O.s.p. Navrhovateľka považuje rozhodnutie súdu za nesprávne a nezákonné, pretože po doručení uznesenia súdu prvého stupňa (výzvy) postupovala podľa pokynov súdu a svoj návrh doplnila podaním z 11. augusta 2010 (presne označila účastníkov konania, označila dôkazy a pripojila všetky listinné dôkazy, ďalej uviedla čoho sa domáha, teda presný petit, ktorý je tak určitý ako aj zrozumiteľný). Keď súd prvého stupňa po právoplatnosti uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. novembra 2010 sp. zn. 15 Co 272/2010 (č.l. 62), opätovne vyzval navrhovateľku na doplnenie návrhu, postupoval podľa názoru navrhovateľky v rozpore s ustanovením § 43 O.s.p., pretože toto ustanovenie opätovnú výzvu na doplnenie návrhu nepripúšťa. Uviedla, že je postačujúce, ak v návrhu vyjadrila podstatu (zmysel) toho, čoho sa v konaní na základe opísaného skutkového stavu domáha a súd bol povinný formulovaný žalobný petit posudzovať z obsahového hľadiska. Návrh navrhovateľky v spojení s doplnením návrhu z 11. augusta 2010 má všetky náležitosti návrhu, teda je z neho zjavné, ktorému súdu je určený, ktorej veci sa týka a čo sleduje, je podpísaný, datovaný a v podaniach navrhovateľky je obsiahnuté aj pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností. Z návrhu navrhovateľky je totiž zjavné, že si uplatňuje nárok na náhradu škody spočívajúcu v rozdiel medzi výškou invalidného dôchodku, ktorého je navrhovateľka poberateľkou

a výškou priemernej mesačnej mzdy, pričom táto škoda jej bola spôsobená zamestnávateľom – odporkyňou 1/, a jej zamestnancom a priamym nadriadeným navrhovateľky – odporcom 2/.

Odporcovia 1/ a 2/ sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie podľa § 239 O.s.p. nie je prípustné.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie netrpí niektorou z nich. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietala a tieto nezistil ani dovolací súd.

V dovolaní sa ako dovolací dôvod uvádza, že navrhovateľke bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O postup odnímajúci účastníkovi možnosť pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd podľa § 43 ods. 2 O.s.p. odmietne podanie (žalobu), hoci podmienky pre tento postup nie sú dané.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 79 ods. 1 nevyžaduje, aby žalobca po stránke formálnej do najmenších podrobností formuloval návrh budúceho výroku súdneho rozhodnutia. Z jeho doslovného znenia je zrejmé, že za postačujúce považuje, ak žalobca v žalobe vyjadrí podstatu (zmysel) toho, čoho sa v konaní na základe opísaného skutkového stavu domáha. Petit žaloby, tak ako žalobca formuluje v podanej žalobe alebo neskôr v priebehu konania, je súd povinný posudzovať čisto z hľadiska obsahového (t.j. či je v žalobe dostatočne presne, určito a zrozumiteľne vyjadrené, čo žalobca žiada).

Súd do výroku svojho rozhodnutia nemusí prevziať doslovne žalobcom naformulovaný petit žaloby, môže v ňom vykonať také zásahy, ktoré zachovávajú podstatu petitu a nemenia jeho zmysel.

Navrhovateľka svoj návrh na začatie konania označila ako návrh na náhradu škody ušlej mzdy, doplatok do platu, trovy konania a odškodné 100 000 €. Svoj návrh doplnila podaním doručeným súdu 11. augusta 2010 (č.l. 10), pričom presne označila účastníkov konania, označila dôkazy, pripojila listinné dôkazy a určila rozdiel medzi výškou invalidného dôchodku a priemernou mesačnou mzdou. Rovnako aj podanie na č.l. 129 spisu sa týka veci samej. Z obsahu jednotlivých podaní možno vyvodiť, že navrhovateľka sa svojím návrhom domáha náhrady škody spočívajúcej v rozdiel medzi výškou invalidného dôchodku, ktorého je navrhovateľka poberateľkou a výškou priemernej mesačnej mzdy, pričom rovnako je z podaní zrejmé, že navrhovateľka poukazovala na to, že škoda jej bola spôsobená zamestnávateľom – odporkyňou 1/, a jej zamestnancom a priamym nadriadeným navrhovateľky – odporcom 2/.

Výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 O.s.p. musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Súd musí vykladať a používať citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Súd musí súčasne vychádzať z toho, že súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.). Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 O.s.p.). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

Sám Občiansky súdny poriadok to vyjadruje tak, že umožňuje odmietnuť podanie podľa § 43 ods. 2 len vtedy, ak v konaní nemožno pre nedostatky návrhu (žaloby) pokračovať. Možnosťou pokračovať v konaní v tomto zmysle je možnosť súdu konať a rozhodovať bez zásadnejších prekážok, ktorými sú neodstrániteľné alebo neodstránené nedostatky žalôb. Musí ísť o prekážky pre akýkoľvek ďalší postup všeobecného súdu (pozri napr. IV. ÚS 1/02).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľke bola znemožnená realizácia jej procesného práva na to, aby súd konal ďalej o návrhu a že teda v predmetnom konaní došlo k procesnej vade podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., zakladajúcej prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania. Táto vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť. Rozhodnutie, ktoré bolo vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť totiž považované za správne.

So zreteľom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p.; pre rovnakú vadu zrušil tiež uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým tento odmietol podanie navrhovateľky, a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2013

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Jarmila Uhlířová